

ISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁR

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hét 4. és 5. napjának kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszajuttatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 151. szám.

Nagy-Várad.

Csütörtök, 1913. július 3.

„Hadüzenet nem lesz“

A belgrádi sajtóiroda bejelentette, hogy „hadüzenet nem lesz, de a diplomáciai összeköttetés megszakítása mára várható.“

Hadüzenetre a Balkánon nem is vár senki; inkább azon csodálkozunk, hogy a diplomáciai összeköttetés megszakítása még mindig csak várható. Azt hittük, már régen megszakadt az a bizonyos összeköttetés. De hát a Balkánon mások a fogalmak a diplomáciáról éppen úgy, mint a bajtársi becsületről. Odalent összegegyeztethető a bajtársi becsülettel, hogy a szerb, a montenegrói, a görög hátba támadják a bolgárokat, akik páratlan vitéségükkel egyedül véreztek nagy, döntő csatákban, míg a többiek csak raboltak és gyújtogattak; miért ne lehetne diplomáciai összeköttetést fenntartani akkor is, a mikor már a görögök és szerbek vígan lövöldöznek a bolgárookra?

Ezt Belgrádban azzal magyarázzák, hogy hadüzenet nem lesz.

Még sokkal jellemzőbb balkáni dolgokat is jeleznek egyes tudósítások.

A Bulgáriára támadó bandába bevették negyediknek Törökországot, ötödiknek Romániát.

Hogy Törökország örömmel ragadja meg az alkalmat, a mikor Bulgáriának visszaadhatja a Kirki-lisszénél, Lüleburgasznál, Drinápolynál kapott véres kölesönöket, az érthető. De hogy a „balkáni felszabadítók“ most éppen a törökkel cimboráljanak össze a saját keresztény szövetségük, a legelső balkáni nép, a bolgár ellen: az egyenes áruulás.

Románia szerepe egyre kétesebbé teszi ennek az államnak igazi értékét. A hogyan Bulgáriát hátba támadni készül, erre a politikai szótárnak eléggé megbélyegző szava nincs.

A Balkánon mindez elfér az alatt a kifejezés alatt, hogy „hadüzenet nem lesz.“

*

A balkáni eseményekről a következő tudósítások szólnak:

A diplomaták akciója.

Bécs, jul. 2.

Itteni diplomáciai körök ma délután értesítést kaptak Belgrádból, hogy Pasic miniszterelnök még ma elutazik Pétervárra.

A békereményeket megerősíti az a másik hír is, hogy a hatalmak a legrovidebb időn belül, talán még ma közös lépést tesznek Belgrádban, Szófiában és Athénben és nyomatékosan felhívják kormányukat, hogy ne folytassák a hadműveleteket és mindent tegyenek meg a békés megállapodás érdekében.

A Bécsben időző balkáni diplomaták véleménye szerint a helyzet tényleg válságos, de a békés megegyezés még mindig nincs kizárva.

A szaloniki bolgárok.

London, július 2.

A „Daily Telegraph“ jelenti Szalonikiból: A bolgárok csak hősi harc után adták meg magukat a görögöknek. A Grand Hotelben 50 bolgár katona és komitácsi elnökcolta magát és több, mint egy óra hosszat állt ellen a rendes görög katonaságnak. Este félhat órakor a görögök ágyuzni kezdték a bolgárok lakta épületeket, három órai ostrom után az egyik ház megadta magát, nyolevan halott, negyven

sebesült és negyven épen maradt bolgár volt a házban. A görögök maguk is csodálkoztak a bolgárok hősi viselkedésén.

Nincs vasutforgalom Szerbiával.

Szófia, július 2.

A Szerbián át irányuló nemzetközi vasúti forgalom a mai napon teljesen megszünt.

A bolgárok győznek.

Szófia, július 2.

Az Istip környékén lefolyt harcokban mindenütt a bolgár csapatok maradtak győztesek. A szerbek két napig harcoltak, de sehol sem tudtak előrenyomulni.

Hétfő délután a bolgárok ellentámadást intéztek Istipnél a szerbek ellen és ügyes manőverrel visszavonulásra kényszerítették a szerbeket. A bolgárok ezután újból elfoglalták az istipi pozíciókat.

Gróf Andrássy pártalakítása.

Azon a napon, amelyen a függetlenségi pártok a fuziót kimondták, gróf Andrássy Gyula nyilatkozatot tett közzé, amelyben bejelentette, hogy új pártot alakít.

A pártalakítás dolgában azóta a nyilvánosság előtt nem történtek elhatározó lépések, annál serényebben folyt azonban az előkészítés munkája.

Gróf Andrássy Gyula most Tiszadobról a pártalakítás dolgában levélbeli felhívást intézett politikai barátaihoz. Ez a nevezetes levél, — az új párt első okmánya — amelynek szövegét sikerült megszerezniünk, a következőképpen hangzik:

Tiszadob, 1913. július hó.

Igen tiszteit barátom! Mint már bizonyára értesültél, egy új párt alakítását vettem tervbe, mely főként az alkotmányos rend helyreállítását, a közkormányzat morális feltételeinek megteremtését és

ZENKER

modern fényképész műterme

Helyi és vidéki telefon 12-26. Szent János-u. 72.

Finom kidolgozású levelezőlapok 6 drb 1 K 40 f.
Fényképeket 50%-kal olcsóbban készítem mint bármelyik fényképész Nagyváradon. A menaszonyi felvételek kedvezményes árban készülnek. Tisztelt megrendelőim 6 db fénykép után 3 levelező lapot ajándékba kapnak.

a belviszályok megszüntetését tűzné ki célul. Igen kérlek, légy szives velem közölni azoknak a politikai barátainak és ismerőseidnek a neveit, akik tudomásod szerint az új pártalakulásban hajlandók volnának részt venni. Szívvelyes üdvözléssel

gróf Andrássy Gyula.

Erre a levélre most érkeznek meg a válaszok, amelyekben mind lelkesen üdvözlük gróf Andrássy Gyulát a szervező munka megkezdése alkalmából.

Biharmegye a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Biharmegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg július havi ülését. Az ülésen Miskolczy Ferenc, dr főispán elnökölt. Az ülés megnyitása után a főispán bejelentette, hogy a király Németh Istvánt pénzügyigazgatóvá nevezte ki és a királyi tanácsosi címet adományozta neki. A főispán kejeletését nagy éljenzéssel vette tudomásul a bizottság. Ezután ugyancsak a főispán jelentette, hogy a törvényhatóság a megüresedett bizottsági helyre Száhlender Károlyt választotta meg.

Előadói jelentések.

Móricz Ernő főorvos: A megye közegészségi állapota kedvezőbb volt, mint az előző hónapban. A vörheny, kanyaró és toroklob ugyan járványszerűleg lépett fel, de a járványok lefolyása kedvező volt.

Varró Domokos műszaki tanácsos az utak építéséről tett jelentést. Legfontosabb ebből, hogy a nagy programba három új ut építését illesztették be.

Kiss István tanfelügyelőhelyettes jelentette ezután, hogy a községi és felekezeti tanítók illetményrendezésére vonatkozó törvény végrehajtását a miniszter megkezdte.

A belényesi tanfelügyelői kirendeltség vezetője beutazta az összes reá bizott iskolákat. A tapasztaltokról esetenként tesz jelentést az alispánhoz.

Németh István bemutatkozása.

Most a tárgysorozatban a pénzügyigazgató jelentése következett. Németh István hivatalosan is bejelenti kinéveztetését és kéri a közigazgatási bizottságot, hogy munkálkodásában támogassa. Egyben igéri, hogy az igazgatóság vezetését legjobb tudása és tapasztalata alapján fogja vezetni.

Az igazgató szavait nagy éljenzéssel fogadta a bizottság. Áttért ezután az igazgató a vármegye adóügyeire. Eszerint a megyében 32040 koronával kevesebb adót fizettek be mint a múlt év hasonló időszakában. Hadmentességi adót mindössze 1304 koronát fizettek. Fogyasztási és italadóban 32292 koronával kevesebbet. Az igazgató abban bizik, hogy aratás után jobban fognak fizetni.

Fegyelmi ügyek.

A szakjelentések után fegyelmi ügyekre került a sor. Most foglalkozott a bizottság Oláh Béla sergesi jegyző fegyelmi ügyével is. Tekintettel arra, hogy több rendbeli eset-

ben vád alá helyezték a jegyzőt, a bizottság Oláh Bélát felfüggesztette. A sergesi jegyző ügye után Szép János ugrai községi bíró ügyére került a sor. A bírót magánosok elleni erőszak miatt helyezték vád alá. A bizottság ennek alapján a bírót felfüggesztette.

A városi tisztviselők fizetésrendezése.

Egyelőre elmarad.

Még az év elején, a költségvetés tárgyalásánál dr Hoványi Gyula törvényhatósági bizottsági tag indítványára Nagyvárad város törvényhatósága kimondotta, hogy a városi tisztviselők és összes alkalmazottak fizetését mielőbb gyökeresen rendezi.

A városok háztartásáról szóló új törvény pedig kötelességévé teszi a városoknak, hogy a f. évi augusztus 13-ig az összes városok állapítsák meg újból a tisztviselők és alkalmazottak létszámát, a törvénynek megfelelően szervezzék át az egyes, a törvényben nem foglalt eddigi állásokat s állapítsák meg a törvényben megállapított fizetési táblához képest az egyes állások osztályozását és dotációját.

Mivel a törvényben előirt határidő már közel van, a város törvényhatósága által e tárgyban kiküldött ad hoc bizottság tegnap már másod ízben ült össze, hogy tanácskozzék, a reábizott teendők felett.

A fizetésrendezés kérdése azonban a legrosszabbkor jött, mert a város a jelenlegi fizetéseket is alig tudja teljesíteni. Az állások átszervezését, a létszám megállapítását azonban a bizottság keresztül viszi, hogy eleget tehessen a város a törvény rendelkezéseinek.

Dr Adorján Emil elnöklete alatt dr Medvigy Gábor, Baróthy Pál előadó, dr Perczel Adolf, dr Mihelyi Lajos, Lukács Ödön társelőadó és Juricskay Barna jegyző voltak jelen.

Baróthy Pál előadó részletesen foglalkozott a bizottság teendőivel s munkatervet mutatott be. Javasolta, hogy a többi városokból kéri be a fizetések kimutatását, a főszámvevő állítsa össze az utóbbi időben a városnál történt fizetésjavítások listáját; és jelenlegi fizetési táblázatát; a tanszemélyzet fizetésére vonatkozólag más előadó foglalkozzék a kérdéssel; az árvaszék és katonaugyosztály mutassa ki az utóbbi öt évről az ügyforgalmat, hogy a személyzet szaporítása kérdésében véleményt alkothasson a bizottság. Ezek alapján a bizottság kötelessége a létszám megállapítása és a dotációra nézve javaslattétel.

Lukács Ödön hosszabban foglalkozik a kérdéssel s felvilágosításokat nyújt. Felteszi a kérdést, hogy a városok adatainak bekérését, mert minden város más-más alapon szabta meg a fizetést, amint egyik vagy másik városban ugyanegy elnevezésű állás fontosabb ügykört, felelősségterhebb munkát végez az illető. A főszámvevőtől sem szükséges a kimutatás, mert ő mindenképp a bizottság rendelkezésére áll s megadja a kellő felvilágosítást. A tanszemélyzetnél az új törvényt is figyelembe kell venni. El-

fogadja a tárgyalás menetére az előadó által bemutatott tervet. Tekintettel azonban, hogy a város jelenlegi pénzügyi helyzetében fizetésemelésről szó sem lehet, szerinte most csak a létszám megállapítását és a besosztást, a szabadságidőt, napi és fuvardíjakat állapítsák meg.

Baróthy Pál eredetileg kiakarta az új állások szervezését kapcsolni, de a város törvényhatósága akként határozott, hogy az összes kérelmeket tárgyalni kell. Azért van szükség a más városok adataira, mert a kérvényezők hivatkoztak más városokban fennálló fizetésekre.

Dr Medvigy Gábor tapasztalata alapján szükségesnek tartja egy árvaszéki ülnök és a polgármester helyettesi állás szervezését. A főpénztárnál egy alpenztárnoki állásra van közérdekből szükség. Egyes állásoknál kvalifikációt kell megállapítani. A bizottság menjen bele a létszám megállapításába s erről tegyenek jelentést a közgyűlésnek. A fizetés megállapítást később tárgyalják le.

A bizottság Medvigy indítványa értelmében határozott. A fizetés megállapítást egyelőre kikapcsolták.

Szombaton, július 5-én délután 3 órakor folytatja a bizottság tanácskozását.

Az Általános Kereskedelmi Vállalat „üzletei.”

Feljelentés az ügyészséghez.

*

Az Általános Kereskedelmi Vállalat hangzatos címe alatt nemrég alakult Nagyváradon egy cég, melynek tulajdonosa, üzletvezetője, igazgatója, intézője, egy személyben: Neumann Ferenc. Ne tessék ám valami nagyszabású vállalatra gondolni, mert a szépszavu és vonzó cím mögött egyszerűen és szerényen csak Neumann Ferenc neve rejtőzik, aki bizományi üzletekkel, közvetítésekkel, ügynökösökkel és más efféle ügyletekkel foglalkozik.

A cégtulajdonos azonban — úgy látszik a felek megkárosítását, becsapását is üzletkörébe vette, de nem tulságos nagy sikerrel, mert a feljelentések egy percig sem késtek Neumann ellen.

Neumann Ferenc ezelőtt egy üvegesizoló cégnek volt a beltagja, mikor azonban a cég nagyszabású és hatalmas, fejlődő vállalatná alakult részvénytársasági alapon, Nagyváradon Templomüvegfestészet, Üvegesizoló és Tükörrugyár Rt. címen, a vállalatból bizonyos belső okok miatt ki kellett lépnie.

Azután alapította ezt az üzletét, amely azonban, úgy látszik, a pénzkrisis, a rossz és sulyos viszonyok miatt nem mehetett valami fényesen. Neumann Ferenc azonban nem esett kétségbe, hanem igyekezett magán segíteni, úgy ahogy tudott.

Tegnap azután érdekes feljelentés érkezett Neumann Ferenc ellen a nagyváradon királyi ügyészséghez.

Nemrég dr Erdős Adolf egy amerikai íróasztalt vásárolt az Általános Kereskedelmi

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János

kötésrészgyárban (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kapnatók: Irigátorok, fecskendők, gumi-harisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, múlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készíttetnek. Telefon 419.

Vállalat útján 250 koronáért. A vételről szóló kötlevelet azután Neumann Ferenc annak rendje és módja szerint az Ujvárosi Takarékpénztárra engedélyezte, hogy minél hamarabb pénzhez jusson, mert az íróasztal ára nem azonnal volt fizetendő.

Dr Erdős Adolf nemsokára kapott is levelet az Ujvárosi Takaréktól, hogy mivel Neumann Ferenc a kötlevelet rájuk engedélyezte, az esedékes összeget oda fizesse.

— Rendben van, gondolta dr Erdős, és egy részletet le is fizetett a banknál.

Tegnap azután érdekes ajánlott levelet hozott a posta dr Erdős Adolfnak Buda-

pestről, valami Hirn és tsa cégtől. Szólt pedig a levél a következőképen:

— Minthogy Neumann Ferenc a 250 koronás kötlevelet cégünknek engedélyezte, tisztelettel felkérjük, hogy az esedékes részeket hozzánk fizetni méltóztassék. Kiváló tisztelettel: aláírás.

Hogy, hogy? Ugyanazt a részletet nem lehet egyszerre két felé fizetni. Az történt, hogy Neumann Ferenc ugyanazt a kötlevelet kettőnek engedélyezte. Nyilvánvaló a csalás, és az orvos dr Fehér Márton ügyvéd útján már tegnap meg is tette a feljelentést Neumann Ferenc ellen csallás miatt.

Ujabb Schwartz pénzek.

A formakészítő neve a király feje alatt. — Nincs ok aggodalomra. Ruzska nyilatkozata.

Az idén ismét baj van az új pénzekkel. Emlékeztet még a tavalyi botrány, amely egy kissé kompromittálta az osztrák pénzverde hírnevét. Minthogy az osztrák veretű pénz nálunk is forgalomban van, Magyarországon is sokat bosszankodtak rajta, de, sőt a külföld is megbotránkozott azon a vakmerőségen, hogy Schwartz István nevű öntvénykészítő elhelyezte saját idegenül csengő polgári nevét az osztrák pénzek öfelsége portrajta alá.

Az osztrák pénzverde nem vette észre az új formán elrejtett nevet, az apró stilizált betűk vékony vonalként húzódtak meg a királyi fő nyaka alatt. Megindult a pénzverde, az első mintákat átvizsgálták a összes hivatalos személyek és mikor már kint voltak a drága, várvavárt aranypénzek, a közönség között, akkor vették észre a tolokódó faktor nevét.

Az összes tiz- és husz koronás aranyokon ott disztelenkedett a prepotens Schwartz neve s valóságos fogalomná lett azóta a Schwartz-pénz. Jelentette ez a hivalkodó ambíciót, mely mindenképen előtérbe akar tolokodni. A Schwartz esete különben is irigylésre méltó volt, hiszen neve egy királyi fő alatt diszelgett s a jámbor idegen könnyen azt gondolhatta, hogy Stefanus Schwartz a neve annak az uralkodónak, akinek képmását a pénz viseli.

Nem tekintve azonban az aláírásnak ezt a megtévesztő hatását, a faktor nevének a pénzre való rácsempészése beleütközik a pénzverdei rendeletbe. A pénz köriratát, egész szövegét és plakettjét tételes törvény határozza meg, a pénzverdei rendelet pedig külön is eltiltja, hogy bármi más jel vagy jelzés rákerüljön a forgalomba kerülő pénzre.

Az osztrák kincstár tehát azonnal intézkedett s ezzel kapcsolatban a magyar kincstár föllépésére nálunk is megindult országserzte a nagy aranyrazzia. Bevonták a összes

Schwartz pénzeket és hogy a beváltási kedv nagyobb legyen, 3—4 sőt később 6 koronával is többet adtak az adóhivatalok a beszolgáltatott aranyokért, mint amennyi névértékük volt.

Bevonták az ezüstpénzeket is s már 1913. év elején vajmi kevés 1912-iki Schwartz-pénz volt forgalomban.

Ismét kisért Schwartz.

Alig ült el a tavalyi botrány, most ismét újabb van készülöben. Az idén jöttek forgalomba az új ezüst két- és egykoronások, amelyek tudvaleg kisebbek a régi ezüst florénusoknál. Könnyen össze is tévesztheti őket az ember, kivált eleinte, a régi egykoronásokkal.

Az osztrák két koronás, sőt sok osztrák egy koronás is ismét Schwartz-pénz. Királyunk ezüstfeje alatt mikrobetűkkel ott díszleg ferde sorban

ST. SCHWARTZ

Ezt az újabb stiklit nem vették észre mindeddig a hivatalos körök, vagy úgy látzik, hogy nem akarják észre venni. A közönség soraiban mind többen és többen akadnak szemes emberek, akik észreveszik a pénznek ezt a hibáját. Eddig kevés ilyen körirású pénz volt nálunk forgalomban, mert természetesen az osztrák pénz nálunk ritkább s lassabbn is kerül forgalomba.

De most a közönség visszatartja az aranypénzt s inkább az ezüstpénz viszi a vezetőszeret. Annál inkább szembeötlő tehát a rajta levő illegális névirás.

Riadalom és pénzvág.

fogta el a közönséget egyszerre. Egyesek t. i. azt gondolták, hogy hamis pénzt kaptak, mások pedig bebeszéltek maguknak és másoknak, hogy a pénz nem ér semmit a Schwartz név miatt.

De a legtöbb ember arra számított, hogy ezekkel a szignált florénusokkal jó üzletet lehet csinálni. Elterjedt a hír, hogy a két koronást háromért fogják beváltani. Ezért aztán tömegesen akadtak emberek, akik

valóságos szenvedélyvel gyűjtötték a szignált kétkoronásokat, hogy egy napon előálljanak vele.

A nyugtalanabb emberek pedig már napok óta zaklatják a rendőrséget. A rendőrség persze hamar eloszlatta a laikus aggodalmat, mely büncselekményt látott Schwartz ur tultengő ambíciójában. De már tegnap Jánossy Gyula felhívta telefonon az Osztrák-Magyar Bank helybeli fiókját és kérdést intézett a bank vezetéséhez az iránt, hogy ezeket az új ezüstpénzeket a Schwartz név miatt be fogják-e vonni, vagy nem.

A numizmatikusok a hibások.

Alapos tájékoztatás végett mi egyenesen felkerestük hivatalában az Osztrák-Magyar Bank helybeli vezetőjét. Ruzska Kálmán főnökhelyettes fogadta munkatársunkat, mert Hiemesch Frigyes jelenleg szabadságon van.

— Mondhatom, meglehetősen nyugtalan-ság észlelhető a közönség között. Hozzánk is igen sokan fordultak már részint azért, hogy beváltssuk az osztrák pénzverde e szignált florénusait, részint pedig azzal a kérdéssel, hogy jók-e ezek a pénzek.

— Mi a beváltási kérelmeket visszautasítottuk, mert arra semmi ok sincsen. Ezek a pénzek teljesen jók és mi nem is fizetünk többet értük. Az egész felkavarodást egyes numizmatikusok csinálják, akik esetleg ázsíóval keresték és vették ezeket az érdekes ezüstöket. Persze nekünk ehhez semmi közünk.

— De kérem, tavaly tényleg beváltották őket.

— Hiszen akkor sem mi fizettük érte az ázsíót, hanem a numizmatikusok.

— És szabad-e a formakészítőnek nevet kivésnie a pénzre?

— Ezt nem tiltja nyiltan semmiféle törvény, de eddig egyáltalán nem volt szokásban. Schwartznak jól esett rávésni, hát rajta maradt.

— Ugy tudjuk, hogy a bevontakról eltüntették a pénzverdében a nevét és úgy bocsátották ki újra.

— Ilyen pénzt én nem láttam.

— A mostani Schwartz-pénzekre vonatkozólag mi nem kaptunk semmiféle utasítást, a közönség is megnyugodhat.

— Hát a megtévesztéssel nem számolnak? Az idegen azt hiszi, hogy Schwartznak hívják a fej tulajdonosát.

— Ez megeshet, de úgy látszik, hogy erre nem gondoltak. És a legtöbb ember nem nézi meg, hogy mi van aláírva.

Mindezekből tehát megállapítható, hogy az osztrák pénzverdében meglehetősen könnyelműséggel bocsátották ki a sok ezer guruló, csengő kétkoronásokat. Ezután majd olvashatod nyájas olvasó — ha lesz pénzed — a király portréja alatt, hogy Herskovics Pin-kász. Mert a jövő formát lehet, hogy ilyen nevű ur fogja vérsni. Hát nem bájos dolog ez? Mert hogy egy építész márványba véseti, hogy ezt a monumentális épületet, palotát, vagy magánházat ő építette: azt értjük. De a közcélra szolgáló pénzre, a király felséges profilja alá odabiggyeszteni akármi-lyen nevet, még ha az nem is Schwartz: ez már izléstelenség.

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA DAJKOVITS

SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

MEZŐTELEGD VESZEDELME.

Tutajokon közlekednek az emberek.

Az előjáróság mentőakciója.

Azt hittük, hogy a veszedelem krízisének túl vagyunk. Az esőzések csökkennek és az ár is apadni fog. Ezt a hiedelmet tegnap megcáfolta az idő. Mint tudósítónk jelenti, Mezőtelegdre olyan árt zuditott az eső, hogy az eddigi pusztítások megnövekedtek, sőt olyan arányokat öltöttek, hogy a lakosság kétségbe van esve jövődj sorsán.

Tegnap délelőtt a borus ég csatornáit ismét megeredtek. Ugy nagy zápor keletkezett erre, hogy a községben lévő ár még egyszer oly magasra emelkedett. A hömpölygő víz a község végén lévő cigánytelepet teljesen elpusztította. A cigányok amugy is gyenge kunyhói nem voltak képesek ellentállni a víz óriási erejének és kártyavár módjára egymásután omlottak össze. Szánalmas volt az a kép, amit ott festett az idő szeszélye. Csúron vizesen, félig ruhátlanul, síró gyermekekkel karjaikon gázoltak át a vízen a cigány anyák. A férfiak vízzel itatott ágyneműket cipeltek. Keservesen jajgatott az egész menekülő tábor.

Nem sokkal különb a község külső képei sem. A Körözs felőli rész víz alatt áll. A végső házakat már annyira alámosta az ár, hogy a legtöbb épületből ki kellett lakoltatni az embereket. Tegnap délelőtt egy ilyen épület, melyben Irimiás Sándor lakott összeomlott. Szerencsére már akkor nem tartózkodott az épületben senki.

Csolnakok és tutajok.

A község közepén sem sok a vízmentes hely. Mezőtelegd egyes helyeiről a lakosság egyáltalán nem tud kimozdulni. Az épületek körül vannak véve vízzel. A bent rekedt emberek még a legszükségesebb élelmiszereket sem tudják beszerezni. A községi előjáróság tegnap csolnakokat rendelt sürgősen, hogy az elszigetelt házak lakóival érintkezessenek. Ugyancsak az előjáróság intézkedése alapján élelmi szereket osztottak ki az árvíz által sújtott családoknak.

A víz a legtöbb helyen oly nagy, hogy összetakolt tutajokon közlekednek az emberek. Az orvos nem tudja látogatni betegeit. A közlekedés a kevésbé veszélyeztetett helyeken kocsival történik.

A Körözs partja tegnap átszakadt s a víz újból végig seperte az egész környéket. Ha az esőzés újból megindul, Mezőtelegdnek minden része víz alá kerül. Az árvíz nem kímélte Telegdy József uradalmát sem. A külső gazdasági épületek mind víz alatt vannak.

Délután 5 órakor némi javulást vettek észre. A Körözs pár centimétert apadt. A vetések teljesen el vannak öntve. A legtöbb helyen még csak a jelző lombos fák sem látszanak. A kár óriási. Egyelőre nem is lehet megállapítani még hozzávetőleg sem.

Ha az ár le fog folyni, kifognak szállni a hatóságok közlegek és a pusztításról részletes jelentést tesznek a belügyminiszterhez.

Tömeges kinevezések a postán.

Az új nyugdíjtörvénynek nyomában minden állami hivatalnál szükségszerűen bekövetkezett nagyarányú nyugdíjazások, — amelyeket esztendőnkön át hiába várt a m. kir. posta személyzete, mert hiszen soraiban nem volt ritkaság az olyan tisztviselő sem, aki már az 50-ik szolgálati jubileumára készült, — végre a postán is valóra váltak és meghozták sok érdemes tisztviselőnek a rég megérdemelt előléptetés lehetőségét.

Az utóbbi évek állami költségvetései eléggé mostohán bántak el az állam ezen jelentős hasznát hajtó üzemének munkásaival, mert személyszaporítás címén már évek óta nem volt előléptetés s így csakis a természetes kiválások adhatták módját annak, hogy a magasabb állásokat a rangban fiatalabb, de a várakozásban szinte megőszült következő generáció is elérhesse.

Hiába, a „Vén Zászlóartók“, akiket a postás humor éveken át hiába tessékelt ki, a szaklapokban kényelmes és jobban dotált állásaikból, — göresösen fogják a zászlórudat s ha Beöthy László dr kereskedelmi miniszter a közel múltban ki nem adta volna azt a nevezetes rendeletét, hogy mindenkinek mennie kell, aki a szolgálati idejét betöltötte, talán az idén sem beszélhetnénk tömegesebb postás kinevezésekről. Ma azután széles e hazában felderülnek a derék postás arcok, mert a kereskedelmi miniszter végre betöltötte a nyugdíjazások folytán megüresedett állásokat s ezzel sok szép remény vált valóra.

A „Budapesti Közlöny“ szerdai száma hozza a kinevezéseket s úgy látjuk, hogy a posta minden ága szépen van benne képviselve.

Minket természetesen a nagyváradiak érdekelnek elsősorban s konstatálhatjuk, hogy a közigazgatási kinevezéseken kívül a többi ágazat szép számmal hoz váradi kinevezéseket is.

A közigazgatási karból mindössze Stépán László fogalmazó lett segédtitkár és értesítésür: szerint mindössze még csak két főtanácsosi hely van a váradiak számára biztosítva, mely állások betöltése királyi kinevezéshez lévén kötve, csak később lesz publikálva a kiválasztott két egyén neve.

A kezelési karból főfelügyelők lettek a helybeli pályaudvari postahivatal derék főnöke: Krammer Károly és Balogh József békéscsabai főnök.

Felügyelők lettek: Vittkó Vilmos pénztári ellenőr, Tyll Sándor, Kádár Ödön szatmárnémeti főnök és Hódy Imre kerületi biztos.

Főtisztek lettek: Magyar Endre építés osztályvezető és Balku Imre belényesi főnök.

I. osztályú tisztek: Farkas Péter, Sávolt Pál, Irina Gergely, Vass Károly, Juhász Lajos, Bálint Jenő, Scholl Károly és Szirti Ernő.

Posta- és táv. segéd tisztek: Héjas Sándor, Szalkay Kálmán, Eberhardt Jenő, Kiss Andor, Török Gyula, Gavallér József, Kereses Sándor, Barczag István, Tóth Pál, Kön-

czy Endre, Tivadar Béla, Szokolay Miklós, Szakay József és Zsedényi Pál.

II. oszt. kezelő: Ékart Judith.

II. oszt. kezelők: Bretz Pál és Rolkó Géza.

II. oszt. altisztek: Pablucz Imre, Pratinger Ferenc, Takács József, Kiss Imre, Ujvári Lajos, Juhász István, Szathmáry Mihály, Prodón György és Hadzsi Emil.

Szerb kémek az országban.

Hűsítő italokat

árusító katonatisztek.

A belügyminiszter ren-

delete a rendőrségekhez.

A Balkán ismét nyugtalankodik és ismét izgalomban tartja az egész Európát. Az hittük már kész a béke és kezdetét veheti ismét a nyugodt munka, mikor most újra kezdődik minden. Még most Bulgária és Szerbia küzdenek egymással, de már a háttérben megint jelentkezik Oroszország, sőt ami még bennünket is közelebről érint: Románia is készülődik.

A háboru kitörése most már bizonyos. Szerbia nagyban készülődik az új küzdelemre. Mindenesetre ebben az új harcban ismét jelentős szerepe lesz Magyarországnak is. Ezért roppant fontos Szerbiára nézve, hogy milyen állásponton vagyunk és hogy minő intézkedéseket fogantositunk.

Szerbia mint a múltban, úgy most is már jó előre akart gondoskodni róla, hogy kellőleg tájékoztassa magát a monarchia eseményeiről. A sajtó útján ugyan nagyon keveset tudhat meg a kis veszedelmes állam, ezért más úton igyekszik behálózni Magyarországot.

Mint budapesti munkatársunk jelenti telefonon, több városban különösen nagyobb katonai gépontokon az utóbbi időben tömegestől jelentek meg szerb parasztlak. Mindnyáján késárlásra, üdítő italok, cukorkák, botok árusításaira kértek engedélyt. A sok jelentkező feltűnt a hatóságoknak és kutatni kezdték a beözönlés okát. Ekkor kitudódott, hogy a bugyogós nadrágu bockoros szerbek nem is olyan közönséges parasztlak, mint először vélték.

Az árusok között ugyan van parasztlak is, de a legnagyobb részük katonatisztlak, vagy más felfogadott intelligens emberek, akiknek feladatuk a szerb kormányt mindenről értesíteni, ami a katonaság körében történik.

Szerencsére még elég korán észrevették a szerbek tervét és értesítették róla a belügyminisztert. A szenzációs felfedezés alapján a belügyminiszter most rendeletet adott ki minden város rendőrségének, hogy a szerbeket tartsák állandó megfigyelés alatt s a legkisebb gyanus dolog felfedezése után úgy járjanak el velük szemben, mint a kémekkel. A nagyváradi rendőrségre már is megérkezett a rendelet.

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája
Nagypiac tér, Gitye házban
megnyilt.

Mindennemü bank és kereskedelmi ügyek keresztülvitele a legrövidebb idő alatt.

Pénz közvetítés olcsó kamattal mellett.

Külön osztály: élet-, baleset-, tűz- és minden más egyéb biztosítások.

A belügyminiszter legközelebb a vármegyék is fogja értesíteni a szerb kémkedés ügyéről és a legnagyobb éberségre fogja felhívni az alispánokat.

A rendelet alapján a határvármegyékben már a legnagyobb óvatossággal járnak el és a kevésbé gyanús embereket egyáltalán nem is engedik át a határokon.

Az új veszedelem előtt a katonaság is megtette óvintézkedéseit, nehogy a Rédlügy megismétlődjön.

Az automobilos ügyvédjelölt.

Elítélték csalásért.

Egy sápadt, beesett arcú, gyáva kinésű, félénk beszédű fiatal ember állott tegnap a nagyvárad királyi törvényszék büntető bírósága előtt. Ez volt az az Ujlaki Sándor urasági inas, aki igazán ügyes és agyafurt módon szedte rá Gerber Ignác automobil-garage tulajdonost.

Az érdekes esetről részletes riportban számolt be annak idején a Tiszántul. Ujlaki elegánsan kiöltözött, megjelent Gerber Ignácnál, bemutatkozott:

— Ujlaki Sándor dr. ügyvédjelölt vagyok, egy jó autóra volna szükségem.

Bejárták a garázst és meg is egyeztek egy csinos fekete autóra. Ujlaki elmondta, hogy a szolnoki árvaszéktől most fogja kikapni a pénzét és ekkor fogja kifizetni az automobil árát. Volt egy pompás indítványa: menjenek el együtt az autón próbautra, Szolnokra, akkor aztán meg lesz a pénz. Így is történt, a pompás autótúrától már hazakerkeztek, Ujlaki azután hirtelen eltűnt természetesen fizetés nélkül.

A becsapott garage-tulajdonos erre azután megtette a feljelentést és Ujlakit le is tartóztatták.

Szép májusban történt a dolog és tegnap már főtárgyalásra került az ügy. Ember Géza elnöklete alatt tárgyalta a törvényszék Ujlaki szélhámoságát.

Szuronyos börtönör vezetője be. Bizony a legjobb akarattal sem lehetne belőle kinézni az ügyvédjelöltet, nem látszik ki belőle, az ilyen ügyes szélhámoságok véghezvitelére szükségeses bátor, imponáló fellépés. Nagyon naiv ember lehet ez a Gerber Ignác, hogy így becsapatta magát.

Két rendbeli csalással van vádolva. Az autókiránduláson kívül Széles Erzsébetnek, egy szakácsnőnek házasságot ígért és több száz koronát csalt ki tőle. Ezért is most kellett felelnie.

Ujlaki ez utóbbi tettét tagadta.

Azután következett az autós-ügy.

— Nem akartam én kérem csálni — mondotta. Kölesönt vettem volna fel a jelző sorsjegyeimre és abból fizettem volna ki az árát.

— Hát akkor mit jelent a szolnoki árvaszék dolga?

— Az csak formaszzerű kijelentés volt, nem akartam azt mondani, hogy kölesönt veszek fel, mert akkor nincs bizalom.

— De akkor miért mondta magát ügyvédjelöltnek?

— Nem mondtam én kérem.

A tanúk bizonyítják, hogy mondta. Előkerült Ujlaki levele is. Szép, színes, cimerezett levél, rajta: dr. Ujlaki János ügyvédjelölt.

A tanúk kihallgatása következett: Szatmári Gyula pincér, aki együtt lakott Ujlakival, megerősítette a vádat, ő is igazolta a sértettnek, Gerber Ignácnak előadását.

Azután elhangzottak a perbeszéddek.

— Van még mondani valója? — kérdezte ezután az elnök.

— Igen kérem, Szatmári Gyulán tessék behajtani a lakáspénzt, 6 hétig lakott velem és nem fizetett.

— Az nem ide tartozik, — mondta az elnök, élénk derűtség közben.

Ezután a bíróság visszavonult és meghozta az ítéletet.

Ujlaki Jánost a törvényszék a btk. 92. §. alkalmazásával két rendbeli csalás büntette helyett csalás vétségében mondta ki bűnösnek és elítélte a nagyszámu enyhítő körülmény figyelembevételével 4 havi fogságra, melyből a vizsgálati fogság beszámításával 1 hónapot kitöltöttnek vett.

Az ítélet jogerős.

..HIREK..

Tájékoztató.

Július 6. Katholikus Népszövetség nyári mulatsága a Püspök fürdőben.

* **A megyés püspök Marienbadban.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök Brém Lőrinc pápai tb. káplán, püspöki titkár kíséretében, két heti tartózkodásra Marienbadba utazott.

* **Papnövendékek felvétele.** Tegnap volt a r. katolikus növendékpapok felvétele a püspöki székházban, gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök elnöklete alatt. Ezuttal kevesen jelentkeztek a kispapok közzé leendő felvételre. A jelentkezők közül öt ifjút vettek fel az első éves theológiára.

* **Náray-Szabó felmentése.** A hivatalos lap közli, hogy a király dr. Náray-Szabó Sándor kultuszminiszteri államtitkárt állásától felmentette.

* **Néhai Tisza Kálmáné temetése.** A geszti kuria gyászos aktus színelve lesz ma, a kegyelmes asszonynak, néhai özv. Tisza Kálmáné, szül. Degenfeld Ilona grófnőnek, gróf Tisza István miniszterelnök édesanyjának temetése alkalmából. A holttestet Nyirbaktáról Nagyszalontára szállítják. Az itteni vasutállomásról kocsin szállítják el Gesztre, ahol a temetés után az ősi sírboltban helyezik a főúri matróna hült tetemeit örök nyugalomra. A temetésen képviselve lesz a kormány, a képviselőház, stb. Biharvármegye tisztikarából sokan mennek ki a temetésre. A nagyvárad városi munkapárt képviselőjében Rimler Károly polgármester, Komlóssy József tanácsnok, dr. Medvigy Gábor, dr. Mihelffy Lajos, Ullmann Sándor, Schwarcz Antal, Gábel Jakab és még többen vesznek részt a temetésen, Geszten.

* **Közigazgatási ülés a városnál.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön, július 3-án délután 3 órakor a városházán rendes havi ülését tartja.

* **Negyedszázados találkozó.** Akik a debreceni gimnáziumban ezelőtt 25 évvel érettségi vizsgálatot tettek, most találkozóra gyűltek össze. A régi iskolatársak közül több biharmegyei és nagyvárad is volt; a többek között Soós Jenő postafelügyelő, György László biharmegyei árvaszéki ülnök, Fürth Imre járásbíró Derecskéről, Ható János járásbíró Székelyhidről, Konrád Géza ref. lelkész Váradlessről, Osváth Kálmán főjegyző Nyüvedről. Levélben kimentették elmaradásukat: Mayer Antal tb. kanonok, Szt. József intézeti aligazgató, és Biszterszky Elemér törvényszéki bíró.

* **Hipnotizált postatiszt.** Furesa kis eset történt tegnap. Kovács Gyula nevű postatiszt felment a rendőrségre és sürgős segítséget kért, mert őt valami ismeretlen hipnotizátor hipnotizálta. Űlt a Fehér Macska egyik asztalánál és egy nagyszemű, sörényes ur állandóan fixirozta. Ő úgy érzi, hogy azt parancsolta neki, hogy köhögje ki a tüdejét. A gyomrán egy nagy lyuk lesz és üldözi valami fekete rém. A rendőrségen igen diszkréten bántak vele s megvizsgáltatták elméleti állapotát a tiszti orvossal. Az orvos nem talált semmi gyanús szimptomát. A hipnotizált postatisztet próbálták megnyugtani. De ő rettenetes haraggal távozott, hogy őt örülnek nézték.

* **Az árvíz halottja.** A pusztító árvíz még mindig szedi áldozatait. Tegnap Holacsó János gyári munkás, öreg, 62 éves ember, késő este Gyantára igyekezett. Sötét volt és a szerencsétlen ember belebukott a Hollód patak kiáradt vizébe. Természetesen menthetetlen volt. Másnap reggel találták meg holtan.

* **Amateur festő.** A kalapgyár Bémer-téri üzletének kirakatában egy csinos festmény kelti fel a járó-kelők érdeklődését. A gyümölcsök egyes csoportosításából ügyesen megfestett Csenedélet egy műkedvelő fiatal leány: Tyll Lujza ecsetje alól került ki.

* **Országuti támadás.** Rostás Traján 62 éves dobrosdi lakos a faluból haza igyekezett. Utána két fiatalember és egy öreg asszony kiabált:

— Mi bajod van velünk, te vén gazember!

Nem tudta mire vélni, megállott, amikor is az egyik karóval ütötte fejbe, addig a másik cigánylegény vetkőztetni akarta. Az országuton járók megakadályozták az öreg cigánynak teljes levetkőztetését. A súlyosan sérült beszállították a Biharvármegyei Közkórházba.

* **Fejére esett.** Borzasztó szerencsétlenség ért tegnap délután egy 16 hónapos szép gyereket. Müller Tivadar a tüzérszázárnya udvarán levő altiszti lakás 3 és fél méter magas pihenő ablakából kihajolt, elvesztette az egyensúlyt és lezuhat. A gyermek fejére esett. Zuhanása halálos. Szülei vették ápolás alá.

* **Gózon Gyula nagy sikere.** Városcsúszerte óriási érdeklődést keltett Gózon Gyula újabb fellépése a Vigadó mozgóban. Zsufolt káz nézi végig a csodálatosan szép katonai életkép előadását, a mit a népszerű művész vezet az iparos dalárda pompás kíséretével. A „Bakák a gránicon“ nagyvárad előadása megállaná helyét bármely fővárosi színpadon, a beállítás, az élethű interpretálás óriási hatást kelt. Ma és holnap is fellép Gózon Gyula a nagyszerű csatakeretében. Az új mozi műsor érdekes slágere „Ha a rózsák nyílnak“ dráma.

* **Előkelő idegen.** Tegnap este betért a Rimanóczy-étterembe egy roppant eleganciával öltözött, előkelő és ismeretlen idegen. A legpompásabb vacsorát rendelte s mikor a főpincér elibe tette a tiz koronás számlát, azt mondta:

— Ejnye, a tárcámat fent hagytam a szállodai szobámban. Az ötvenhetesben. Hagyja csak itt, mindjárt jövök.

És azzal előkelően távozott. A rendőrség keresi.

* **A katolikus népszövetségi jelvények** megérkeztek és darabonként 30 fillérért kaphatók Zöldy Lajos pénztárnoknál

* **A „Mészárosító részvénytársulat”** felszámol, miért is a felsőgallai és miskolci égetett mészet ezentúl a *Magyar általános kőszénbánya részvénytársulat* (Budapest, V., Zoltán-utca 2.) közvetlenül elárúsítja.

* **Velence lagunái.** Városunk régi történetében sokat szerepeltek az olasz nemzet ide kalandozott fiai. Kivált az Anjonk és Vitéz János korában sok olasz művészt és mestert importáltak napjaink Szt. László városába, kiknek ügyességét a város és vár építésénél használták fel. Hogy egész olasz kolónia lehetett az ujkor elején s a középkor végén e városban, arra bizonyíték az is, hogy két városrészünk: Olaszi és Velence neve olasz eredetű. Körülbelül csak ez már a nyoma az olaszok hajdani itt létének. Egy idő óta azonban azon ritka felfedezést tettük, hogy nemcsak az Adria királynőjének, a csodás Velencének, hanem a mi Velencénknek is vannak lagunái. Ez az archeológiai lelet ott van a Kolozsvári-utca egyik házának alapját képező sáncfalaktövében. Onnan, ahol ezt az utcát rendezés és bővítés céljából kibontották, közvetlen szép panoráma nyílik a viharos mult nyomait viselő váradi vár s egyuttal Velence eddig rejtett lagunáira. A lagunák a történelmi sáncfalak mentén terülnek el. Két négyszög alakú, egyenlő területű laguna vize csillámlik fel az utcán járók felé, melyeket velencei módra egy keskeny csatorna, egy fiók Grand Canala köt össze egymással. A lagunák romantikájából sajnos keveset lehet itt feltalálni. Az egyik laguna színe sötét a trágya létől, a másiknak tükrét már zöld felületessé tette a sok vízi lenese és miazma. Keresu hajó bárkák helyett elnyult békák gondolának rajta hatalmas szerenádot csapva ott holdvilágos estéken. Az egyik laguna már pusztulni kezd, mert épület törmelékkel kezdik feltölteni s így ma holnap a mi Velencénknek eme stilszerű emléke eltűnik. E lagunák különben prózai nyelven szólva igazi bacillus telepek s így nem annyira a régészek, mint inkább a főorvosi hivatal figyelmét és érdeklődését hívják fel maguk ellen. Eme járványos időkben kétszeres érdeke lett volna Velence lakosságának, de az egész város közönségének is a sáncbéli lagunáktól megszabadulni, mert bár stilszerű Velencén a laguna, de míg az olasz Velence a lagunákon és lagunákból él és virágozik, addig a körözsmenti lagunáktól meghal és elpusztul.

Kertész S. Sándor

női divatruházában

Kossuth-utca elején
Meglepő olcsó és szolid árban
szerezhetők be az összes nyári ujdonságok.

Szép grenadinok, Eponges, vásznak, lüszterek, szádák és még más mindennemű nyári sima és ternó kelmék, mosóárak a legmegbízhatóbbak. **Napernyők.** M. kir. államvasutások kedvezményes szállítója, szabotárakból 10% engedmény.

Legszebb menyasszonyi kelengyék.
Telefon 1030. Telefon 1030.

* **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatú, hajmosás manicür. Telefon 11—98.

* **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászón cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

* **Szenzáció a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hírnevű női zenekar hangversenyez a legújabb ének és zeneszámokkal naponta változatos műsorral. *Biró Irénke* és *Báthory Adél* karmesternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangú erőkből van összeállítva u. m. *Biró Irénke* esellőművész, *Kőváry Józsa* priménesnő, *Báthory Adél* zongoraművész, *Földes Lili* kitűnő harmonista, *Füredi nővérek* dob és hegedű művésznők és *Várady Franciska* nagybőgős, a társulat magán-számokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves párfogást kérnek *Biró Irénke* és *Báthory Adél* karmesternők

* **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyitott Rác és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltökre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt *Hatvany* és *Szentmiklós* szűcsök, **Nagy Sándor-u. 1.**

* **Cukorka-, csokoládé-különlegességet** jobb ízű közönség csak a *Cukorka-Bonboniereben* vásárol. **Nagyvárad Bémer-tér, Benedek Testvérek** fiókjülete.

* **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel *Pista barátjukkal*, a magot ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél **Nagyvárad Színház-u. 4.** Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Allandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazar épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **A koccitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk *ÜVEGES JÁNOS* kerékgyártó munkáira *Báthory-u. 9 sz. Jutányos árak. Meghívásra azonnal megjelenek.*

* **Kossuth-utca 12. sz. ház** emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a *Polgári Takarékpénztárnál.*

* **Utások,** Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk *Serác Aurél* sörcsarnokát (*Váradvelencei állomásnál*) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapott *Dréher-sör* és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

* **Csödtömög eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömögéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: 5000 drb. ridikül kerül eladásra 1 kor.-tól feljebb. Vásznak prima minőség végenként 8 kor. 90 fill. Női színes ernyők 280 fillértől. Női és férfi harisnyák ugyiszintén gyerek zoknik hallatlan olcsó árban lesznek kiárúsítva *Rákóczi-ut 18. sz* alatt.

* **Ridzyk József** épület- és műlakatos *Nagy-Várad Rákóczi-ut 20.* (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.lap hívásra azonnal megjelenek.

* **CSODASZÉP,** friss, idejü termésű csemegeszőlő! *Őszibarack, cukordinnye, ausztriai idejü alma, friss paradicsom* stb. *Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és maláta sörök.* **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, *Körös-utca.* Telefon 448 sz.

* **A Betfiai barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyílt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyéb bazárcikket a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

* **A zenekedvelő közönség** szíves figyelmét felhívjuk, *Hamza Jenő* primás ujonnan szervezett 12 tagú bandájára, mely esténként a *Fekete Sas kávéházban* a szebbnél szebb tónókkal szórakoztatja a közönséget. *Prágai külföldi legességek*ből összeállított nagy színházi vacsora *K 1 20,* kicsi 80 fillér.

* **Vigyázn!** tessék, hol vásároljon e hóban olcsón és jó árut. Egy waggon befűző cukrom érkezett míg a készlet tart kilója 88 fillér *Aszódi* 8 féle zamatu mágnás pergelt kávéi, melyhez hasonló nem létezik 1/4 kiló 1-10. Saját darálásu por cukor 1 kiló 90 fill. 1 kiló *Hollandi csokoládé* 2-10, 1/4 kiló erő és hízó kákáo 1 kor. *Brassói első rendű szalámi* 1 kiló 450, valódi *Ementháli sajt* 1 kiló 280, *finom lipitói turó* 1 kiló 1-90. Tisztelettel meghívom a bevásárló közönséget *Kossuth-utcai fő üzletembe.* I. fiók *Kert-utca,* II. fiók *Rákóczi-ut Kis Dávid tőzsde* mellett. *Aszódi trieszti kávé* és tea közvetlen behozatala cukorka és csokoládé nagykereskepe.

* **Eladó** terméstől a *szőlőm, gyümölcsöm* járásoként részletfizetésre. Cim a kiadóhivatalban.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

* **Ingtatlan eladás.** *Nagyteleky-utca 31.* ezám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók *Kossuth-utca 3. szám* alatti irodánkban. *Hungária cipőgyár r.t.*

* **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. *Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt,* ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

Valódi **Chassala szandálok,** amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

x **Erdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László* és *Tsa* urit, női- és papi szabókat. Meglehető olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc*-utca 17. Telefon 832 sz.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkeken**, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árul Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melletk helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Autóforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én *Kórház-utca* 6. sz. alatt modernül berendezett, újonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása autómobilista körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ilyen szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdosok között régen érzett közük-séget pótolt.

x **Ezuton hozom a nagyközön-ség** szives tudomására, hogy a *Róna Andor-féle* üzletet megvettem és a raktáron levő összes kelméket, női kosztümöket, bluzokat, pongyolákat, selymeket és felöltöket eladásra boosájtom. Kiváló tisztelettel *Róth Rózsa*, a Csipkeáruház tulajdonosa.

x **Uj fakereskedés.** 2 kor. 20 fillér 100 kiló kiszáritott, fűreszelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: *Atlasz József* Várház-u. 31/b

x **Ismét érkeztek** elegáns modell-kalapok *UJ-HELYI RÓZA* Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátvok is kaphatók. Telefon 130.

Kossuth-utca 2 sz. házban a volt *Tóth Zsigmond* féle **üzlet-helyiség** azonnal kiadó. Értekezhetni a Polg. Tak.-pénztárnál

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. ■ Telefon 783.

Olcsó gyógykurák itthon.

Astma, köszvény, vesebajok gyógyítása
fényugárás tüdővel, Légzési bajok,
tüdő, gége-hurut ellen. **Belégzési s sü-**
ritett levegőjű (pneumatikus) kamrák
Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni,
mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak
egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását **Bémer-térre (EMKE**
kávéház emeletére) helyezte át.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kiosk** mindennap **jeges-kávét** és **fagyaltot**, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávé 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnepek és vasárnap.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(**DIÓSY MISKA**)

GIMFESTŐ, ZOMÁNGTÁBLA KÉSZÍTŐ
EMKE és PANNONIA KÖZT
ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN
TELEFON 839 SZ.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos **Nagyvárad,**
Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legutányosabb árszámítás mellett készit mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésesebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel
díjtalanul szolgálók.

TANÜGY

A kézügyességi és rajzkiállítás bezárása.

A helybeli gyermektanulmányi társaságnak az ipariskolai munkakiállítással kapcsolatban az elemi iskolai tanulók rajzai és kézügyességi munkáiból rendezett kiállítását tegnap zárták be ünnepélyesen.

A kiállításnak célja volt bemutatni városunk iskoláinak a rajz és kézimunkaoktatásban újabban elért eredményét.

A kiállításból azt az örvendetes tényt lehet megállapítani, hogy a rajz- és kézügyességi oktatásban nagy átalakulás és eredmény mutatkozott. Erdekés tanmenetek tanítási mólozatok lettek bemutatva.

A szép eredmény díszéri városunk tanítóinak ügybuzgóságát. Méltó elismerés illeti őket az iskola fentartók és a szülők részéről, hogy a modern pedagógiának ezen fontos tárgyaival igyekeznek a gyermek lelkéből annyi sok szépet kihozni.

Igen szép kézimunkákat és rajzokat állított ki a *Sanc-utcai* iskola, az olasz *álami leányiskola* V-VI-ik osztálya. Az újvárosi róm. katolikus fiúiskolából *Zöldv*

Bertalan tanítványainak kézimunkái és rajzai mindenki részéről a legnagyobb elismerésben részesült. A tanítóképző esinos kiállítását is sokan megnézték.

Közismereti tanfolyamra az ország különböző részéből összegyűlt 40 ipariskolai tanítónak a kiállítást *Szűcs Izsó* ipariskolai igazgató mutatta be. Az ő apostolkodásának köszönhető, hogy városunk iskoláiba a modern rajzoktatás bevonult.

A kiállítás tiszta jövedelme a biharmegyei „Tanítók Háza” javára ment.

A kiállításnak fényes sikere *Laszezik* Ernő tanítóképzői tanárnak, a helybeli gyermektanulmányi társaság ügyvezető al-elnökének az érdeme.

IRODÁLOM

A Magyar Gazdák Szemléje, a

Magyar Gazdaszövetség folyóirata legutóbbi füzetét egészen a kassai gazdakongresszusnak szenteli. Pénteken ismerteti az összes elhangzott beszédeket, felszólalásokat, indítványokat; ezekben a beszédekben általában az egész kassai gyűlés ismeretében a magyar agráriusok küzdelmeinek egész fegyvertára van megörökítve. A Magyar Gazdák Szemléjének előfizetési ára egész évre 12 korona.

MULATSÁG

A Katholikus Népszövetség jul.

6-án, vasárnap tartja meg az idei nyári mulatságát, a már közölt program szerint. Ugy látszik, az időjárás most már kedvezőbbre fordul s a mulatság vasárnap akadálytalanul megtartható lesz.

Románok hangversenye. Teg-

nap délután rengeteg oláh pap, tanító, kántor és papkisasszony özönlött be a vidékről. Jöttek a *román színházalap* javára rendezett hangversenyre. A hangverseny a Kereskedelmi Csarnokban volt; a Csarnok zsufolásig megtelt. Román dalokat énekeltek *Márkus, Krizsán* és *Barbu* urak, egy trióban is előadtak közepes siker mellett. A hangverseny jövedelmét nagy lelkesedéssel hozták össze és a nagyszebeni román színházra fordítják.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

A válóper és a hozomány.

Grósz Béla, fancesikái *Schwartz Ferenc* földbirtokos tisztartója feleségül vette egy arkadai malomtulajdonos leányát, *Weitzner* Margitot. Nem sokáig éltek a házastársak jó egyetértésben és rövid idő mulva már meg is indult a válóper. Az asszony félt, hogy elvesz a hozomány, mert hozomány is volt, mert miért ne lett volna. Ezért azután a több ezer korona hozomány biztosítására az elváló asszony biztosítási végrehajtást vezetett a férj ellen.

Lefoglalták az összes ingókat, így a többek közt 16 sertést, jó kővéreket és vagy 100 mindenféle baromfit. Azonban a baj sosem jár egyedül. Itt is bekövetkezett nem-sokára a kellemetlen pech. A disznók és a csirkék nem ismervén a törvényt, mire az árverés jött, csendesen megdöglöttek. Az árverésen nem voltak sehol. Erről Grósz Béla ugyan egyáltalán nem tehetett és bár felajánlotta a lefoglalt és meg nem levő, elhullott állatok árát, a feleség mégis feljelentette a lefoglalt ingóságok elsikkasztása miatt.

A vádlottat dr. Nagy Mihály védte és a bíróság a védőbeszéd elhangzása után felmentő ítéletet hozott.

Lopott a huszár. Nagy feltűnést keltett tegnap a nagyváradi kir. törvényszéki büntetőbírószék tárgyalótermében egy huszár, akit két szuronyos katona kísért a bírák elé. Hircs Bálintnak hívják és azért volt mellette a szuronyos katonai kíséret, mert katonáéknál véres verekedésért a katonai fogházban ül. Most azonban a bíróság előtt civilkori bűneiért kellett felelnie. Székelyhidon betört a bátyja házába és onnan több száz koronát érő holmit lopott el. A törvényszék 10 havi börtönre ítélte.

§ 3 korona — 2 évi fegyház. Orosz Vilmos notórius zsebtolvaj ahányszor csak kikerül a dutyiból, mindig újra kezdi műveleteit. Legutóbb a vásárban egy falusi gazda mellényzsebéből lopott ki csekély 3 koronát. Azonban rajtacsípték, elfogták és a törvényszék a tegnapi főtárgyaláson a javíthatatlan visszaeső bűnöst 2 évi fegyházra ítélte.

KÖZÖNSÉG KÖRE.

Nyilatkozat.

A Tiszántul július 1-iki számában egy téves információ alapuló hír jelent meg a kikergetett háztulajdonosok címmel. A helyes tényállás az, hogy Kohn Ignác, mivel a Biró Testvérek nem fizettek, birtokába akarta venni a házat. Meg is jelent a háznál, ahol egy szarítószin lebontását végezték a munkások. Ezt látva, Kohn Ignác nyomdalestéket nem tűrő kifejezésekkel illette a volt háztulajdonost, amiért kitasítottuk. El is ment, később azonban visszajött Dienes detektívvel, akinek jelenléte teljesen tisztázta a helyzetet és így létrejött a béke.

Biró László.

TÁVIRÁTOK

Andrássy az együttműködésről

Budapest, július 2.

Andrássy Gyula gróf ma egy újságíró előtt nyilatkozott az együttműködésről. Nyilatkozatában a következőket mondta:

— Nagyon szeretném, ha tényleg keresztül lehetne vinni az együttműködés eszméjét. Erre vonatkozólag különben még nincs befejezve a megkezdett tárgyalás. Legközelebb fel fog keresni gróf Károlyi Mihály, a kivel meg fogjuk tárgyalni az összes részleteket is.

— Arra a hirre, hogy Beöthy Pál olyan megbízásokkal küldi szét megbizottait, hogy az ellenzékkel tárgyaljanak és kapacitálják, hogy a parlamenti őrség megszüntetése ellenében vonuljanak be a Házba, kijelentem, hogy egyáltalán nem tudok a dologról. Szó volt köztünk róla, hogy a parlamenti őrség megszüntetése esetén bevonuljunk a Házba, de ezt el is ejtettük.

Herczeg—Buza-affér.

Budapest, jul. 2.

Az ismeretes Herczeg—Buza-affér ma d. u. egyoldalú befejezést nyert. Buza segédei kijelentették, hogy az ügy lovagias eljárásra nem alkalmas és Herczeget a bírósághoz utasították.

A fiumei tisztviselők.

Fiume, július 2.

A kormányzó ma tudatta a városi tisztviselőkkel, hogy a belügyminiszter őt bizta meg a közigazgatás vezetésével. Ha a tisztviselők az engedelmséget megtagadják, a kormányzónak jogában lesz őket felfüggeszteni.

Románia magatartása.

Bukarest, július 2.

A macedóniai harcokról riasztó hírek terjedtek el a városban. A kormány is jelentéseket kapott, mire a király tegnap kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt, és a vezérkar főnökét. Majorescu miniszterelnök azután az orosz, szerb és görög követekkel tanácskozott, a hadügyminiszter pedig az államvasutak igazgatójával konferált és elrendelte, hogy a román államvasutaknál szüntessék meg a forgalmat.

A kormány tegnap hivatalos jelentést kapott több európai központból, hogy a béke ügye még nincs teljesen elveszve, mire a tervezett mozgósítást ismét elhalasztotta.

A bolgárok támadása.

Belgrád, július 2.

A bolgárok 100,000 gyalogossal három helyen akartak áttörni. A szerb helyőrség azonban visszaverte a bolgárokat. Az istipi csatában 100 zászlóalj bolgár és 40 zászlóalj szerb gyalogos vett részt. A csata után 6000 halott fedte a harcteret.

Csalás az életbiztosításnál.

Máramarossziget, jul. 2.

A törvényszék Strulovics Lázárt nyolc hónapi fogházra ítélte, mert tüdőbeteg felesége helyett, akit biztosított, mást mutatott be a társaságnak és az orvosnak. Felesége nemrégén meghalt és Strulovics Lázár a biztosító társaságtól felvette a pénzt.

NYILTER

...

Hungária borozó (büffe)

megnyitott

Rimanóczy-u. 4. sz. alatt
Royallal szemben, szolid női kiszolgálás,
nyitva éjjel-nappal.

Finom hideg ételek és italok,
külön termék rendelkezésre. A
n. é. közönség szives pártfo-
gását kéri

Östreicher József
vendéglős, a szalon kávéház
voit tulajdonosa.

KORN és SCHUBERTH

toilet- és divat festőművészek
megérkeztek.

Műterem: **ERZSÉBET-LIGET**
INCZE-VILLA.

Ujdonság!

Ujdonság!

Bármilyen kalapok és napernyők kü-
lönleges művészies mosható festék-
kel leendő megfestése.

Irodai órák: reggel 8-9-ig
< < délután 2-3-ig
< < este 7-9-ig

Szülők figyelmébe !!!

ajánljuk a „DONÁT-féle ker. magán-
tanfolyamot” ahol mindazon tanulók, a
kik az iskolában nem tudták a kereske-
delmi tantárgyakat elsajátítani, okvetlenül
— különös kipróbált módszer alapján —
a kereskedelmi életben szükséges tudomá-
nyt megszerezhetik. Különösen kiemel-
jük, hogy a kereskedelmi tantárgyakban:
ugymint „egyszerű és kettős könyvvitel-
telben, magyar és német levelezés-
ben, ker. számtanban, váltótanban”

érettségire is előkészítünk.

Június hó 1-én az összes tantárgyakban
különösen gyors-, gép- és szépírássra

uj tanfolyam kezdődik.

Egész nyáron át nyitva. — Beiratá-
sok naponta! A tanfolyam vezetője:

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. érd. közönséget, hogy a FEKETE SAS éttermeiben **minden délbe és este 7 és fél óráig** az étkezés alatt a **hirneves debreczeni Vörös Tóni és Fiai** zenekara hangversenyz. **Abonensek** elfogadtatnak. **Kosztot házhoz is adok.** Bloch-rendszer bevezetve. Társas összejövetelek, eljegyzések és esküvők jutányosan elfogadtatnak és külön termeket becsátok a t. vendégeim rendelkezésére. A hirneves **Pilseni sör állandó friss csapolása.** Kitűnő asztali és faborok, magyar és francia pezsgők, likőrök, mérsékelt árak, naponta friss zóna reggeli, kitűnő magyar és francia konyha. Szíves pártfogást kér a Fekete Sas Étterem bérlője **brassói Greising J.**

KÖZGAZDASÁG**Gabona üzlet.**

Októberi buza	— — —	11.26
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.74
Októberi rozs	— — —	8.86
Juliusi tengeri	— — —	7.58
Aug. tengeri (1913)	— — —	7.78
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.43
Októberi zab	— — —	8.59

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	817.—
Osztrák hitelrészvény	—	618.50
4%-os koronajáradék	—	81.15
Osztr. magy. államv.	—	709.—
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Hazai bank	— — —	277.—
Magyar bank	— — —	536.—
Keresk. bank	— — —	3630.—
Rimamurányi	— — —	687.50
Salgótarjáni kőszén	— — —	748.—
M. Alt. Kőszénbánya	— — —	1024.—
Közuti vasut	— — —	636.—
Városi villamos	— — —	355.—
Adria	— — —	537.—
Atlantika	— — —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.**RUFF TESTVÉREK**

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezeték** javítások és **takarék-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egy mint: **ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók** stb. **Láncozók** kútaink nagy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemű gépjavitások szak szertter. és gyorsan eszközöztetnek.

VIGADÓ

mozgóban

ma Csütörtökön és
holnap Pénteken**Gózon Gyula**

a **Nagy Endre Kabaré**
legnagyobb sikerű 3 hó-
napig tartó műsor-
számát,

Bakák**a Gránicon**

cimű gyönyörű dal-
ciklust adja elő
szenzációs kísérettel

**Ezenkívül a nagy
sláger műsor!**

**Jegyek előre vált-
hatók a pénztárnál
és a tőzsdékben.**

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

**Tűz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bérbeadása.**

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujjonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésű borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Fürdői menetrend.**NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.**

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:43 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Ö. csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai

jóteköny célokra szánt

Rendkívüli csász. kir. államsorsjáték.

Ez a sorsjáték 21.146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625,000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A huzás 1913 július 3-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamts-strasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődégekben, dohánytözsdekben, adó, posta, táviróhivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben is b. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

Ha nincs megelegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről uja készítik. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Kiadó azonnal garzon fiatal embereknek elegánsan berendezett modern butorozott utcai szoba, esetleg teljes ellátással is, Erzsébetligettel szemben, III-ik ház, 2-ik ajtó.

Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok.

A nagyvárad felső kereskedelmi iskola, amelynek érettségi bizonyítványa egy éves önkéntes katonai szolgálatra jogosít s amelynek eddig 1026 végzett növendéke elsőrendű kereskedői, gyári- és pénzügyi cégeknek, postai, táviró, pénzügyi, törvényhatósági és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást,

1913. évi szeptember 1-én nyitja meg 26-ik évfolyamát.

Iskolánkat az 1912/1913 ik évben 274 rendes és 39 magántanuló látogatta, köztük 66 biharmegyei és 121 más törvényhatóságbeli, akik iskolánk igazgatója, dr Kováts S. János ur által ajánlott úri családoknál nyertek ellátást, sőt némely háznál szakoktatást is.

Az 1913-1914-ik évre a szabályszerű beiratások a következő sorrendben történnek:

1. Folyó évi június 29-én, 30-án, jul. 1-én, 2-án és 3-án az alsó osztályba, csak a nagyvárad és biharmegyei illetőségű tanulók iratkozhatnak be. **Előjegyzések nem fogadhatók el, kivéven azoktól, akik igazolják, hogy a honvéd-hadapródiakolába való felvételre jelentkeztek. Az alsó osztályba oly tanulók, akik a középiskolák IV. osztályában javító vizsgálatra utasítottak, iskolánkban egyáltalában nem vétetnek fel.** Ugyancsak folyó évi jun. 29-én, 30-án, jul. 1-én, 2-án és 3-án, a középső és felső osztályokba csak azon tanulók vétetnek fel, akik a mi iskolánkban az alsó, illetőleg a középső osztályokat jó sikerrel végezték.

2. Folyó évi július 4-én és 5-én az alsó és középső osztályba nem nagyvárad vagy biharmegyei tanulók vétetnek fel, de csak azon esetben, ha a helybeli és biharmegyei illetőségűek, illetve a mi iskolánkban végzett tanulók által a szabályszerű létszám betöltve nem lenne.

3. Idegen tanintézetből iskolánk felső osztályában csak jeles vagy jó rendű tanulók vétetnek fel.

Figyelmeztetnek a helybeli és biharmegyei, valamint a mi iskolánkban alsó, illetőleg középső osztályokat végzett növendékei, hogy f. évi július hó 3-ig bezárólag saját érdekükben okvetlenül beiratkozzanak, nehogy azután felveendő idegenek által a szabályszerű létszám betöltetvén, kénytelenek legyenek más tanintézetet felkeresni.

Minden egyéb tudnivalóról «Tájékoztató»-nk ad bő felvilágosítást, amelyet levelezőlapokon nyilvánított kívánságra az igazgató (lakik iskola épület Deák Ferenc-utca 3.) azonnal megküld.

Reismann Mór,

a fentartó testület elnöke.

Dr. Hoványi Géza,

iskolabizottsági elnök.

A Szent László-nyomdában

az egyházmegyei főtanfelügyelőség által a róm. kath. népiskolák számára összeállított minta szerinti

Heti órarend-ek

már kaphatók és pedig:

- (A) teljesen osztott iskolák számára (minden egyes osztály külön-külön) dbja 16 fill.
 (B) részben osztott (két osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
 (C) részben osztott (három vagy négy osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
 (D) csztatlan (hatosztály együtt) iskolák számára 20 fill.

A megrendelésnél a fentebbi megkülönböztetések és az egyes csoportok szerinti példányszámok pontos feltüntetését kérjük.

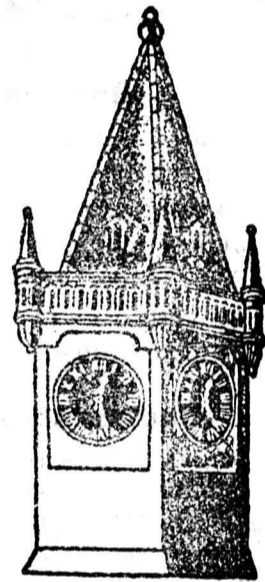
Mezey Dezső

toronyóra készítő

Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb toronyóra

készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld

Pályázati hirdetmény.

A Nagyvárad Félix és Püspökfürdő közötti villamos vasut tervezői pályázatot hirdetnek a következő szállításokra és építkezésekre:

1. A vasut alépítményeinél szükséges betonmunkálatokra.
2. Földmunkákra.
3. Circa 15.000 drb. tölgy vagy büktalpfa és extrafak szállítására. A talpfak hosszúsága 220 mtr., vastagsága 0.14 mtr, alsó szélessége 0.20 mtr., felső szélessége 0.16 mtr.
4. 250 drb. faoszlopra és 700 darab kerékvetőre
5. 10.000 köbmtr. vegyes kavicsra.
6. A szükséges magas építkezésekre.

Fentiekre a pályázatok folyó év július hó 20-ig a vállalat irodájában (Nagyvárad Rimanóczy-utca 13.) benyújtandók, hol alulirotnál a pályázatra vonatkozólag bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Nagyvárad, 1913. július hó 2-án.

Reichel.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csak ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerházakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz**. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és **kölniviz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

CSEPLÉSHEZ!!

gőzekéhez és mindennemű ipari célokra leggazdaságosabb elsőrendű :: **SZENÉKBEN** :: előnyös ajánlattal szolgál azonnal és későbbi szállításokra

UJVÁRI JOZSEF

szénnagykereskedő

Nagyvárad, Uri-utca 14. Interurbán 431.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és csemege kereskedése.

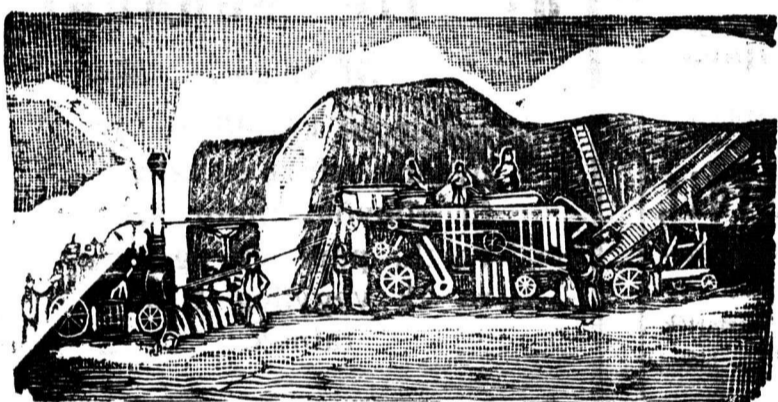
Mindenféle gazdasági cikkek, költőhárts, kékű, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára** ::

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóczi-u. 20.

Csordás József

villanyerőre berendezett

gépjavító telepe

NAGYVÁRAD

Templom-u. 7.

Ajánlja gépjavító telepét, malomberendezések, rézőntés, henger rovátkálás, esztergályozás és minden e szakmába vágó munkának a legpontosabb elvégzésére.

Ujdonság! Ujdonság!

Tündér harangok.

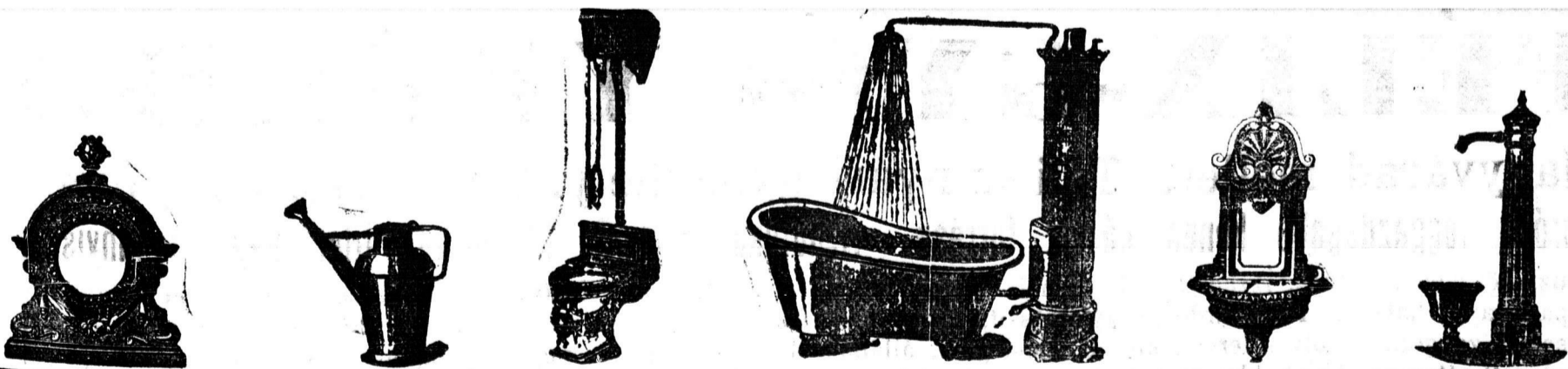
Bárki egy ora alatt megtanulhat rajta játszani. Kovácsolt vas állványon, 15 összehangolt ezüstműcsengővel van ellátva. Erős szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona Wágner a „Hangszer Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában BUDAPEST, JOZSEF-KORUT 15. SZÁM. 0 vás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra

BALOGH JÁNOS bádogos és vízvezeték berendező telepe

Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488.

Uri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jónevű **telepemre**, ahol e szakmába vágó mindennemű munkálatokat ugymint eddig, a legpontosabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve

kiváló tisztelettel **Balogh János.**

J É G S Z E K R É N Y E K kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Melocco Péter cementáru
építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmanlyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel** szolg.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-
Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményü

sérvkötőit,

szupenzorionok fecsen-
dők és betegápolási cik-
keit, u. m. egyenestartók,
haskötők, ágytálak, bidég,

**anatómiai
sérvkötők,**

a melyek a sérvet ál-
landóan visszatartják, mű-
lábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. **Külön pró-
baterem női és férfi kiszolgálására.** Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

NYIBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
fü gönyők, bútor szö-
velek, papi és egyen-
ruák vegyileg tisztít-
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett. Téli és nyári gyógyhely. Egész éven át nyitva!!

Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása, víz hőfoka 49° C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1911. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör, kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenis-pálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyves erdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirat, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az

Igazgatóság.